

*
 *
 *
 *
 *
 *
 *
 *
 *
 *
 *

*
 *
 *
 *
 *
 *
 *
 *
 *

(1) Codex B conjungit
 (2) In cod. M legitur

ad Spiritum s., diptycha proluxa, oratio dominica ante communionem etc., quae omnia ostendunt versionem illam copto-arabicam Testamenti corruptam esse.
 (3) Ex versione aethiop. apud Ludolf ita corrigendus videtur iste locus 'ad assidue collaudandum per Filium tuum Unigenitum nunc et semper et in saecula saeculorum.'
 Ex S. Justino M. etiã colligitur gratias in missae sacrificio Patri esse agendas *per Filium*.

Ne crucem despiciamus;
 A minis Domini nostri fugiamus;
 Videntem habemus Patrem luminum cum Filio, angelosque visitadores;
 Vosmetipsos videte, ne in proximos vestros odium teneatis;
 Videte, ne quis in ira versetur; Deus videt;
 Sursum corda vestra ad offerendum in salutem vitae et sanctitatis.
 Sapientia Dei suscipiamus gratiam, quae nobis donata est.
 Deinde episcopus confitens, gratiasque agens dicat voce terribili:
 Dominus noster vobiscum.
 Populus respondet: Et cum spiritu tuo.
 Episcopus dicat: Sursum corda vestra.
 Populus dicat: Habemus ad Dominum.
 Episcopus dicat: Confiteamur Domino.
 Populus omnis dicat: Dignum et justum est.
 Episcopus clamet: Sancta(1) per sanctos.
 Populus conclamet: In caelo et super terram indesinenter.

Eucharistia seu gratiarum actio super oblationem(2).

Episcopus statim dicat: Gratias tibi agimus, Deus sancte, animarumstrarum corroborator, vitae nostrae donator, incorruptibilitatis thesaurer, Pater Unigeniti tui salvatoris nostri, quem ultimis temporibus misisti ad nos redemptorem et praekonem tui consilii. Confitemur enim tuum est, ut salvemur per te. Tibi, Domine, confitetur cor nostrum, intellectus, anima cum omni cogitatione, ut super nos veniat, Domine, gratia tua ad assidue te collaudandum, Filiumque(3)

(1) Sensus est Deum proclamandum esse sanctum per sanctos seu a sanctis i. e. a fidelibus.

(2) Descriptio liturgiae uti et textus ipsius liturgiae in versione copto-arab. differunt ab iis, quae habet documentum nostrum, ibidemque cum antiqua liturgia miscetur multa ex recentiori usu inducta, uti hymnus triumphalis angelorum, epiclesis directa

ኣሰብኡኡ ኣብኡ ኣብኡ ገደብ ኣለዎ። ድረግሰ ኣሰብኡ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።

ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።

(1) Ex versione aethiopica sic corrigendus est iste locus **ገደብ ኣለዎ።** ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።
 ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ። ገደብ ኣለዎ።

panem dedit discipulis suis dicens: accipite manducate. Hoc meum est corpus, quod pro vobis confringitur in remissionem peccatorum. Quotiescumque hoc facietis, resurrectionem meam facietis.

Similiter calicem vini quod miscuit dedit(?) in typum sanguinis, qui effusus est pro nobis.

Deinde dicat:

Memores ergo mortis tuæ et resurrectionis tuæ, offerimus tibi panem et calicem, gratias agentes tibi, qui es solus Deus in sæculum, [col. 3] et salvator noster, quoniam nos dignos effectisti, ut staremus coram te et tibi sacerdotio fungeremur. Quapropter gratias agimus tibi, nos tui famuli, Domine.

Populus dicat similiter.

Deinde (episcopus) dicat:

Offerimus tibi hanc gratiarum actionem, æterna Trinitas, Domine(?) Jesu Christe, Domine Pater, a quo omnis creatura et omnis natura contremiscit in se confugiens, Domine Spiritus sancte, adfer potum hunc et escam hanc sanctitatis tuæ, fac ut nobis sint non in iudicium, neque in ignominiam vel in perditionem, sed in sanationem et in robur spiritus nostri. Sane, Deus, da nobis, ut per nomen tuum fugiat omnis cogitatio rerum, quæ tibi minime placeant. Domine, da ut expellatur a nobis omne consilium superbum, per nomen tuum, quod inscriptum est intra velum januæ sacrorum excelsorum tuorum, quod dum audit inferus obstupefit, abyssus absconditur, spiritus expelluntur, draco contunditur, infidelitas abigitur, inobedientia subjugatur, ira placatur, invidia effectum non producit, arrogantia redarguitur, argenti cupido extirpatur, gloriatio aufertur, superbia humiliatur, omnis natura

(?) Manifestus est error Ms. nostri hoc loco, ubi desunt verba consecratoria calicis, quæ tamen restituenda sunt ex liturgia canonum ecclesiasticorum, quæ ex nostra hausta est. Ita ibidem exstat consecratio calicis «Similiter calicem vini, quem miscuit dicens: hic est sanguis meus, qui effunditur pro vobis». Insuper non solum evangelistæ et sanctus Paulus, sed et ipsa analogia exigunt ut, quemadmodum super panem, ita et super calicem proferantur verba Christi Domini.

כדוּחַהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ

וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ
 וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ וְנִשְׁמַחֵהּ בְּרִשְׁתָּהּ

(1) Cod. M habet כְּנִשְׁמַחֵהּ.

Deinde episcopus:

Domine, dator lucis æternæ, nauta animarum, ductor sanctorum,
 da nobis [col. 2] oculos intellectuales, qui semper te intueantur, aures,
 quæ te audiant dumtaxat, ut anima nostra gratia repleatur; conde in
 nobis, Deus, cor mundum, ut semper intelligamus magnitudinem tuam.
 Deus admirabilis et hominum amator, bonas effice animas nostras,
 cogitationesque nostras inflexibiles constitue per eucharistiam hanc,
 quam sumpsimus nos famuli tui minimi, quoniam benedictum est
 regnum tuum, Domine Deus, gloriosum et exaltatum in Patre, Filio et
 Spiritu sancto cum ante sæcula tum nunc et semper et in omnibus
 generationibus et ad sæcula infinita sæculorum.

Populus: Amen.

XXIV.

Si sacerdos consecrat oleum ad sanationem eorum qui patiuntur,
 ponens ante altare vas illud (continens oleum), dicat submisse ita:

Domine Deus, qui concessisti nobis Spiritum Paraclitum, Dominum,
 nomen salutare, (spiritum) immobilem, qui absconditur a stultis, reve-
 latur vero sapientibus. Christe, qui sanctificasti nos, qui sapientes
 effecisti misericordia tua famulos tuos, quos elegisti sapientia illa tua;
 qui nobis peccatoribus misisti scientiam Spiritus tui, per sanctitatem
 illam tuam, cum concessisti nobis virtutem Spiritus tui; qui sanator es
 cujusvis morbi et passionis; qui dedisti charisma sanationis illis, qui
 per te illo dono digni effecti sunt, emitte super oleum istud, quod est
 typus pinguedinis tuæ, complementum tuæ beneficæ commiserationis, ut
 liberet laborantes, sanet ægrotantes, et sanctificet redeuntes, cum ad
 fidem tuam accedunt: quoniam tu es fortis et gloriosus in sæcula
 sæculorum.

Populus: Amen.

XXV.

Similiter ipsa oratio (dicatur) super aquam.
 Rahmani, Testamentum D. N. J. X.

אֵלֵינוּ. כִּפְּרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לִפְנֵי אֵלֵינוּ.
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ

וְיִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ

כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ

וְיִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ

כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 * וְנִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ
 לְהִלְבֵּתֵנוּ בְּמִנְחָתוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׂרָאֵל הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ

(1) Cod. B habet וְיִסְמְכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי אֵלֵינוּ הוּא מִיְסַבְּסֵנוּ

XXVI.

Prima aurora episcopus congreget populum, ut officium persolvatur usque ad ortum solis.
 Ad primam collaudationem auroræ, prope adstantibus presbyteris, diaconis, ceterisque (clericis) nec non fidelibus, sic dicat (episcopus):
 Gloria Domino.

Populus: Dignum et justum est.

Laudatio auroræ.

Episcopus: Dignum et justum est, ut te laudemus et exaltemus, tibi que confiteamur, ineffabilis Deus, qui cuncta fecisti. Animas nostras sursum expandentes, elevamus collaudationem matutinam ad te, Domine, sapientissime, fortis et multæ misericordiae Deus, confirmator et tutator animarum nostrarum. Te laudamus, o Verbum, qui genitus es a Patre ante sæcula, quique solus cum sanctis tuis requiescis [col. 3], qui celebraris laudibus archangelorum; o opifex, qui non fuisti manibus confectus, o declarator sacrorum invisibilem, purorum et immaculatorum; o qui nobis nota fecisti mysteria abscondita sapientiæ, et promisti nobis lucem immortalitatis, tibi gloriam tribuimus in sanctitate pura nos famuli tui, Domine.

Populus dicat: Te laudamus, tibi benedicimus, tibi confitemur, Domine, teque supplicamus, Deus noster.

Insiper (subdat episcopus): Deus, genitor lucis, principium vitæ, donator scientiæ, largitio (græ) gratiæ, conditor animarum, auctor rerum pulchrarum, donator Spiritus sancti, thesaurus sapientiæ, effector rerum bonarum; Domine, doctor sanctitatis, qui arbitrio tuo mundos tenes, quique es susceptor orationum purarum; te laudamus, Fili Unigenite, Primogenite et Verbum Patris, qui omnem gratiam tuam concessisti nobis, qui te invocamus adiutorem, Patremque tuum genitorem. Tu qui habes essentiam nesciam lædi, ubi neque caries neque tinea cor-

וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב.
 וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ.
 וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה
 כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ.

וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב.
 וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ
 מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
 וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ.
 וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה
 כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב.
 וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ.

וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב.
 וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ
 מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
 וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ.
 וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה
 כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב. וְאַתָּה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ. וְכַתּוּב.
 וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה כְּלָמְךָ מְבַרְכֵנוּ.

(1) Cod. B habet וְעַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
 (2) Cod. M habet וְעַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ.

et in eis requiescis, Domine, exaudi nos, te rogamus, et da, ut fidenti
 animo, voce incessanti te laudemus, te exaltemus, tibi elevemus doxo-
 logiam, ut a te conservati et luce directi nos famuli tui, te, Domine,
 glorificemus continuo.

Populus: Te laudamus, tibi benedicimus, tibi confitemur, teque
 supplicamus, Deus noster.

Sacerdos: Domine Jesu, exaudi nos; sancte, qui fuisti vox mutis
 loquela destituitis, firmitas paralyticis, illuminator cæcorum, director clau-
 dorum, purgator leprosororum, sanator fluxuum naturæ, medicus surdorum,
 debellator mortis, tortor tenebrarum, radius lucis, lucerna inextingui-
 bilis, sol, qui nescit extingui vel flaccescere, sed semper in tuis sanctis
 eluces, qui omnia simul concinnasti pulchre et exornate, tu, qui es ratio
 ordinis et proportionis, qui super omnia palam emicuiisti, tu salvator
 hominum et auctor conversionis animarum, qui de omnibus, ut par est,
 sollicitus es, tu creator angelorum, exornator singulorum, consiliū
 Patris, qui intelligentia et sapientia mundos constituisti simulque fixisti,
 et a sempiterno tuo Patre ad nos missus fuisti, tu intellectus es spi-
 ritus incomprehensibilis et inexplicabilis, declarator invisibilium, gloriosus
 es et admirabile nomen tuum; ideoque et nos famuli tui te laudamus.

Populus: Te laudamus, tibi benedicimus, tibi confitemur, teque
 supplicamus, Deus noster.

Sacerdos: Triplicamus hanc collaudationem tibi, Domine sancte,
 qui dedisti nobis in te fidem indissolubilem, per quam præstitisti, ut
 nos vinceremus vincula mortis, qui creasti mentes rectas eorum, qui in
 te confidunt, ut dii fiant, tu, qui nobis concessisti, ut per spiritum
 conculcaremus omnem potestatem illius, qui ex adverso est, ne violare-
 mus ea, quæ inviolabilia sunt, auctor fuisti, ut amicitiam haberemus
 apud Patrem tuum per meditationem tuam. Exaudi, Domine, nos
 famulos tuos, tu, quem sine intermissione oramus, qui nostræ suppli-
 cationi dedit (*sic*) vim contra eum, qui ex adverso est, tu, quem omni

בְּהַרְוֹתָוּ עַל כָּל בְּרֵיהּ עַל כָּל מַלְאָכָהּ עַל כָּל צִדְדֵיהּ וְעַל כָּל יְמֵיִּי (1)
 וְעַל כָּל יְמֵי מַלְאָכָהּ וְעַל כָּל יְמֵי צִדְדֵיהּ וְעַל כָּל יְמֵי יְמֵיִּי (2)
 וְעַל כָּל יְמֵי מַלְאָכָהּ וְעַל כָּל יְמֵי צִדְדֵיהּ וְעַל כָּל יְמֵי יְמֵיִּי (3)
 וְעַל כָּל יְמֵי מַלְאָכָהּ וְעַל כָּל יְמֵי צִדְדֵיהּ וְעַל כָּל יְמֵי יְמֵיִּי (4)

(1) Cod. B legit רֵיהּ in singul.
 (2) In cod. B legitur על כָּל יְמֵי מַלְאָכָהּ.
 (3) In cod. B habetur רֵיהּ על כָּל יְמֵי מַלְאָכָהּ.

(4) In versione copto-arab. habetur «frequentans ecclesiam diligentem».

et omnia in te sunt, omnia quæ sunt, tua sunt neque alterius, tu enim es in sæcula sæculorum. Amen.

Sciat igitur pastor mysteria cujusvis nature. Postquam oraverim, ait Jesus, uti scitis et videtis, ascendam ad Patrem.

Debet itaque pastor instructionem mystagogicam docere (fideles), ut sciant cujusnam participes fiant in sacris mysteriis et cujusnam memoriam agant per eucharistiam. Postremo post prædicta sic proseguatur:

Cum igitur et nos ad ipsum confugientes didicimus ipsi soli proprium esse dare, petamus ab eo ea, quæ ipse dixit se daturum esse nobis, quæ neque oculus vidit, neque auris audivit, neque in corde hominis ascendit, quæ paravit diligentibus se, uti Moyses(1) aliique sancti homines dixerunt. Cum itaque in ipsum speravimus, ei tribuamus gloriam, cui honor et imperium in sæculum sæculorum.

Populus dicat: Amen.

Postquam edoctus fuerit populus mystagogiam, offeratur eucharistia. Porro mystagogia non omni tempore pronuntiatur, sed tantum in pascha, die sabbati, die dominica et diebus epiphaniæ et pentecostes.

XXIX.

Qualis debeat esse presbyter. Ordinandus in presbyterum habeat testimonium ab universo cœtu, juxta dicta superius(2), ut sit sapiens in lecturis, humilis, pauper(3) (spiritu?), non amator argenti, maxime addictus inserviendis infirmis, probatus, purus et sine macula, qui existit orphanis veluti pater, et pauperibus ministravit, qui non fuit socors(4) in frequentanda ecclesia, et per omnia excelluit pietate, qui fuit mitis, ita ut per omnia hæc

(1) Minime hæc a Moyse dicta sunt. Vid. proleg. c. VI.
 (2) Addit versio copto-arab. «in capite de institutione episcopi».
 (3) In versione copto-arab. pro hoc habetur «amator pauperum».